

ПЕДАГОГИКА

► Кредиттер саны- 5

► «Педагогика және психология» кафедрасының аға оқытушысы

► Абитаева Торгын Ахмаровна

№ Тақырып / апта	Тақырыптың атауы	Тақырыптың мазмұны
1	Педагогика - адам туралы ғылымдар жүйесінде	1.1 Педагогика пәні және оның міндеттері. 1.2 Негізгі педагогикалық ұғымдар. 1.3 Педагогика ғылымының жүйесі, пәнаралық байланыс. 1.4 Педагогиканың ғылыми зерттеу әдістері.
2	Даму, тәрбие, әлеуметтендіру	2.1 Даму, тәрбие және әлеуметтендірудің мәні. 2.2 Әлеуметтендіру факторлары. 2.3 Тұлғаны дамыту мен қалыптастырудың негізгі факторлары. 2.4 Педагогиканың басқа ғылымдармен байланысы. 2.5 Балалардың жас ерекшеліктерін ескеру.
3	Қазақстан Республикасындағы білім беру жүйесі	3.1 Білім беру жүйесі туралы ұғым. Қазақстан Республикасының „Білім туралы“ Заңы. 3.2 Жалпы және орта білім стандарты туралы ереже. 3.3 Қазақстан Республикасындағы жалпы білім беретін және кәсіптік мектептер типтері.
4	Мектептегі педагогикалық процестің мәні	4.1 Педагогикалық процесс туралы ұғым. 4.2 Педагогикалық процесс құрудың заңдылықтары мен принциптері. 4.3 Педагогикалық процестің негізгі компоненттері. 4.4 Педагогикалық іс-әрекет және оған сипаттама.
5	Тәрбие теориясы	5.1 Тәрбие мазмұны. Тәрбие тұжырымдамалары. 5.2 Тұлғаны қалыптастырудағы жалпыадами құндылықтар және жеке тұлғаны қалыптастырудың негізі. 5.3 Тәрбие құралдары.. 5.4 Тәрбиенің технологиялары.
6	Тәрбие заңдылықтары мен принциптері	6.1 Тәрбие принциптері 6.2 Тәрбие заңдылықтары

7	Тәрбиенің формалары құралдары	әдістері, және	<p>7.1 Тәрбиенің әдіс-тәсілдері, құралдары және формалары туралы түсінік, олардың бір-бірімен байланысы.</p> <p>7.2 Тәрбиенің әдістері және олардың түрлері.</p> <p>7.3 Тұлғаның санасын қалыптастыру әдістері: ұғындыру, әңгімелесу, байымдау, айту, баға беру, сендіру, диспут, лекция, үлгі-өнеге.</p> <p>7.4 Бақылау, өзін-өзі бақылау және тәрбиеде өзіне-өзі баға беру әдістері: педагогикалық бақылау, әңгіме, сұрау, т.б.</p>
8	Ұжымды қалыптастыру және оның оқушылардың жеке тұлғасына әсері		<p>8.1 Ұжым туралы ұғым. Ұжымның негізгі белгілері.</p> <p>8.2 Балалар ұжымының функциялары.</p> <p>8.3 А.С.Макаренко, В.А.Сухомлинский, М.Жұмабаев, Ж. Қоянбаев, Т.С.Сабыров т.б. еңбектеріндегі ұжым мәселесі.</p> <p>8.4 Тұлғаны дамыту мен қалыптастырудағы ұжымның ролі.</p> <p>8.5 Жеке тұлғалық қарым-қатынастар.</p>
9	Тәрбиенің бағыттары	негізгі	<p>9.1 Дене тәрбиесінің міндеттері мен мазмұны.</p> <p>9.2 Ақыл-ой тәрбиесі міндеттері.</p> <p>9.3 Адамгершілік тәрбиесінің мақсат, міндеттері және мазмұны.</p> <p>9.4 Еңбек тәрбиесінің мақсат, міндеттері мен мазмұны</p> <p>9.5 Эстетикалық тәрбиенің мазмұны, мәні, міндеттері.</p> <p>9.6 Экологиялық тәрбие туралы түсінік, оның мәні мен мазмұны.</p>
10	Дидактика		<p>10.1 Дидактика туралы ұғым, оның негізгі категориялары.</p> <p>10.2 Оқыту педагогикалық процесті ұйымдастыру әдісі ретінде.</p> <p>10.3 Оқыту әдістерін жіктеу.</p> <p>10.4 Оқытудың түрлері.</p> <p>10.5 Дамыта оқыту.</p> <p>10.6 Бағдарламалап оқыту, проблемалық оқыту, деңгейлеп саралап оқыту.</p>
11	Оқыту заңдылықтары мен принциптері		<p>11.1 Оқытудың заңдылықтары мен принциптері жөніндегі ұғым.</p> <p>11.2 Оқыту принциптері.</p>

12	Оқыту әдістері	<p>12.1 Оқыту әдістері жөнінде жалпы ұғым және оның мәні. Оқыту әдістерінің орны және функциялары.</p> <p>12.2 Оқыту әдістерін жіктеу.</p> <p>12.3 Оқу-танымдық іс-әрекетін ұйымдастыру әдістері: сөздік, көрнекілік, практикалық.</p> <p>12.4 Оқытудың негізгі құралдары.</p> <p>12.5 Тексеру әдістері және өзін-өзі тексеру.</p>
13	Сабақ – мектепте оқытудың негізгі формасы	<p>13.1 Оқытуды ұйымдастырудың негізгі формасы туралы түсінік.</p> <p>13.2 Оқытудың сыныптық сабақтық формасы (Я.А.Коменский).</p> <p>13.3 Сабаққа қойылатын қазіргі талаптар.</p> <p>13.4 Мектептегі сабақтардың типтері және құрылымдары.</p> <p>13.5 Оқушылардың сабақтағы белсенділігі және дербестігі.</p>
14	Оқытудың педагогикалық технологиялары	<p>14.1 «Оқытудың педагогикалық технологиясы» түсінігі.</p> <p>14.2 Педагогикалық технологияларды топтап бөлу (классификациялау).</p> <p>14.3 Педагогикалық технологияларға шолу.</p>
15	Бала тәрбиесіндегі отбасы мен мектептің байланысы	<p>15.1 Балалардың сабақтан тыс іс-әрекетін ұйымдастыруда отбасымен жүргізілетін жұмыстардағы мектептің басшылық ролі.</p> <p>15.2 Мектептегі ата-аналар комитеті.</p> <p>15.3 Отбасындағы бала тәрбиесі.</p> <p>15.4 Қазіргі қоғамдағы отбасы тәрбиесі мәселесі туралы.</p> <p>15.5 Ата-ана мен мұғалімнің өзара байланысы.</p>

Пәннің мақсаты - адамдардың өмірлік іс-әрекетінің педагогикалық аспектілеріне студенттердің зейінін аудару, педагогикалық үдерісті тұлғаның өзінің тиімді дами алуын мүмкін ететіндей ұйымдастыруда педагогикалық білімдер мен біліктердің жүйесімен қаруландыру.

Пәннің міндеттері:

- болашақ мамандарды педагогиканың әдіснамалық негіздерімен таныстыру;
- студенттерде тұтас педагогикалық үдеріс жөнінде педагогикалық білімдер жүйесін қалыптастыру;
- білім беру жүйесінің дамуын, тәрбие мен оқытудың мазмұнын ғылымын негіздеу;
- педагогикалық ойлауын қалыптастыру.

Оқу нәтижелері

Пәндік күзіреті:

- кәсіби әрекетінде тәрбиенің, оқыту мен дамудың түрлі теорияларын қолдануға дайындығы;
- кәсіби әрекетінде тәрбие мен оқытудың негізгі заңдарын, заңдылықтарын, сонымен қатар формалары мен әдістерін қолдана білуге дайындығы;
- оқыту мен тәрбиенің қазіргі педагогикалық технологияларын кәсіби әрекетінде қолдана білуге қабілетті;
- білім алушыларды білім беру кеңістігін құруға қатысуга дайындығы;
- түрлі типтегі білім беру ұйымдарында балалар ұжымын қалыптастыруға дайындығы;
- білім алушыларда оқу-танымдық мотивация мен оқу білігін қалыптастыру;
- білім алушылардың жас және дара ерекшеліктеріне сәйкес баланың жеке және бірлескен әрекетін ұйымдастыру қабілеті.

Пәндік емес күзіреті:

- Білім беру жүйесіндегі нормативті құжаттарда бекітілген кәсіби міндеттерді орындау;
- ғылым мен білімнің қоғамдық өмірдегі ролі туралы;
- әлемдік білім кеңістігіндегі қазіргі тенденциялар жөнінде;
- тұтас педагогикалық процесс теориясы мен тәжірибесін меңгеру.

► Педагогика - адам туралы ғылымдар жүйесінде

- Педагогика гректің «пайдагагос» деген сөзінен шыққан. «Пайдос» - бала, «аго» - жетектеу, яғни, тікелей аудармасы баланы жетектеуші деген мағынаны білдіреді.
- Ал *педагогика пәні* – индивидтің өткен ұрпақтарының әлеуметтік тәжірибені меңгеруі оқу және оқудан тыс уақыты бірлігіндегі біртұтас педагогикалық процесс болып табылады. Өсіп келе жатқан ұрпақтың әлеуметтік тәжірибені меңгеруі білім алумен байланысты.
- Педагогикалық ұғымдар арқылы педагогикалық құбылыстарды, олардың өзара байланысын танимыз. Сонымен қатар педагогикада «мақсат», «кұрал», «тәсіл», «даму», және «қалыптасу» сияқты ұғымдар да кездеседі. Бірақ олар барлық ғылымдарға ортақ ұғымдар.

Педагогика міндеттері

-тәрбиедегі, оқытудағы, тәрбие және білім беру жүйелерін басқарудағы заңдылықтарды ашу;

-педагогикалық практиканы, тәжірибені зерттеу және қорыту;

-білім берудің дамуын болжау;

-зерттеу нәтижелерін педагогикалық практикаға енгізу.

Білім беру

- табиғат және қоғам жайында ғылымда жинақталған білім жүйесін жеке адамның меңгеруін және оны өмірде тиімді етіп қолдана білу

Оқыту

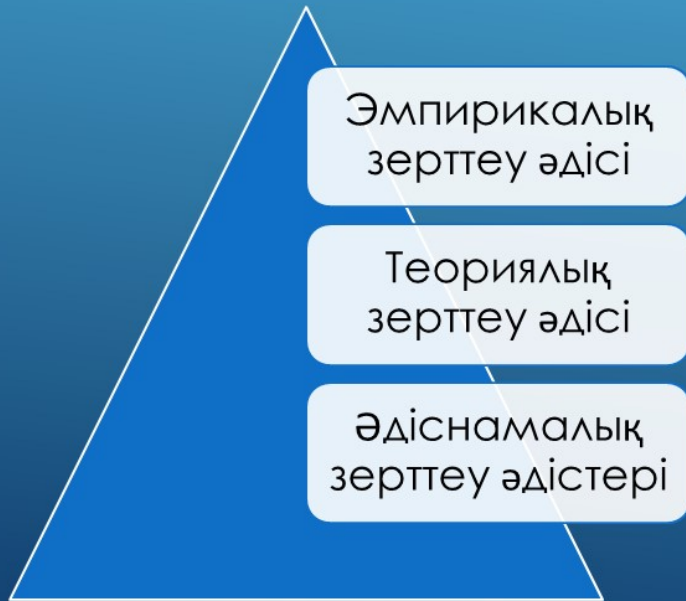
- Оқыту оқытушы мен оқушылардың біріккен іс-әрекеттері, сондықтан да ол екі жақты, біртекті процесс: біріншіден, оқытушы оқушыға білім беріп, іскерлікке, дағдыға үйретеді, екіншіден, оқушы таным міндеттерін жете түсініп, дағдыны игереді және оларды өмірде қолданады.

Тәрбие

- табиғат және әлеуметтік ортаның, мектеп пен ата-аналардың, бүкіл бұқараның тұлғаның дамуы мен қалыптасуына ететін ықпалы

Зерттеу әдістері

ДАМУ, ТӘРБИЕ, ӘЛЕУМЕТТЕНДІРУ

- ▶ **Жеке тұлғаның дамуы** – ең алды мен оның қасиеттері мен санасындағы сапалық өзгерістер.
- ▶ **Қалыптасу** – жеке адам дамуының нәтижесі ретінде оның кемелденуі мен тұрақты сапалар мен қасиеттерді меңгеруін білдіреді.
- ▶ Адамның дамуына ықпал ететін негізгі факторларға тұқым қуалаушылық, әлеуметтік орта және тәрбие жатады. Жеке тұлғаның дамып, қалыптасуында тұқым қуалаушылықтың мәні өте зор. **Тұқым қуалаушылық** - баланың ата-анасынан немесе ата-бабаларынан қалған биологиялық ерекшеліктердің жиынтығы.
- ▶ Тұқым қуалаушылық заңдылықтарын, ерекшеліктерін зерттейтін ғылымды генетика деп атайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІ

- ▶ Білім берудің әрбір кезеңінің негізгі мақсаттарын анықталады:
- ▶ -мектепке дейінгі оқыту мен тәрбие: мектепке дейінгі білім беру бағдарламаларына орай білім алуда балалардың тең дәрежелі мүмкіндікке ие болуын қамтамасыз ету;
- ▶ -жалпы орта білім: азаматтардың міндетті жалпы орта білім алуына және оның сапалы болуына конституциялық құқықпен қамтамасыз ету;
- ▶ -бастауыш және орта кәсіптік білім: орта кәсіптік білім беру орындарын бітірушілердің еңбек нарығында бәсекеге жарамдылығын қамтамасыз ету, сонымен бірге үлкендерді кәсіби даярлау мен қайта даярлаудан өткізу;
- ▶ -жоғары және жоғары оқу орындарынан кейінгі білім: орта мектепті, бастауыш және орта кәсіптік оқу орындарын бітірушілерді кәсіби дайындауға, жоғары оқу орындарын бітірушілерді қайта даярлауға жағдай жасау.

ТӘРБИЕНІҢ ЗАҢДЫЛЫҚТАРЫ

- ▶ Тәрбие қоғамның мұқтаждығына және жағдайына байланысты.
- ▶ Тәрбие мен өзін-өзі тәрбиелеудің бірлігі.
- ▶ Тәрбие іс-әрекетінің және қарым-қатынастың шешуші ролі.
- ▶ Педагогикалық процесте оқушылардың жас және дербес ерекшеліктерін есепке алу.

ТӘРБИЕНІҢ ӘДІСТЕРІ

Тәрбие әдістері үш топқа бөлінеді:

- ▶ -жеке тұлғаның санасын қалыптастыру әдістері;
- ▶ -іс-әрекетті ұйымдастыру мен қоғамдық мінез-құлық тәжірибесін қалыптастыру әдістері;
- ▶ -мінез-құлық пен іс-әрекетті ынталандыру әдістері.

Педагогикалық тәсілдерді таңдау шарттары:

- ▶ -қазіргі тәрбиенің мақсаты мен міндеттеріне сай болу;
- ▶ -оқушылардың жас және жеке дара ерекшеліктерін ескеру, жекелік бағыттылық;
- ▶ -оқушылардың тәрбиелік деңгейі;
- ▶ -тәрбиенің жағдайлары мен шарттары;
- ▶ -оқушылар ұжымының қалыптасу деңгейі;
- ▶ -тәрбиелік ықпал етудің түрлері мен әдістерінің өзара байланысы мен жүйесі.
- ▶

ҰЖЫМДЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖӘНЕ ОНЫҢ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҰЛҒАСЫНА ӘСЕРІ.

- ▶ *Бірінші кезеңде* оқушылар ұжымы жеткіліксіз ұйымдастырылған топ. Сондықтан мұғалім сынып өмірін ұйымдастыру үшін жұмысты талап қоюдан бастайды. Талап іс-әрекетінің барысында орындалуға тиісті нақты міндеттер. Талап қою балаларды мінез-құлық нормасына үйрету, әлеуметтік тәжірибеге тарту. Бұл кезеңде балалар ұжымы сирек кездесетін құбылыс. Бұл кезеңде ұжым іс-әрекетінде белсенді, ынталы, оқушыларға сүйену керек. Ұжым өміріне мұндай тәсіл белсенді жұмыс істейтін оқушылар тобын көбейтуге және балалар мен мұғалімдердің жұмысты бірлесіп істеуіне әсер етуі мүмкін.
- ▶ *Екінші кезеңде* ұжым өзін-өзі басқаруға, яғни сынып жетекшісінің ұйымдастырушылық қызметінен тұрақты ұжым органдарына көшеді. Сондықтан бұл кезеңде белсенді топпен жұмыс істеудің маңызы зор. Мұғалімнің қызметі – коммуникативті, яғни балалармен байланыс жасау.
- ▶ *Үшінші кезең* – бұдан былай белсенді топтың және ұжым іс-әрекетінің дамуымен сипатталады, онда қоғамдық өмірдегі деректерді, құбылыстарды бағалауда қоғамдық пікір пайдаланады. Бұл саты ұжымның өрлеу кезеңі.

ТӘРБИЕНІҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ

1. **Адамгершілік тәрбиесі** — жалпы адамзаттық құндылықтарға негізделген тұтас адамгершілік тұлғаны қалыптастыру.
2. **Ақыл ой тәрбиесі**— балалардың ақыл-ой күштерін және интеллектуалдық қабілеттерін дамыту.
3. **Еңбек тәрбиесі** – балалардың еңбекке деген дұрыс көзқарастарын, еңбек етуге даярлықтарын, мамандықты саналы таңдауларын қалыптастыру.
4. **Дене тәрбиесі** мазмұны, міндеттері және формалары әрбір мектептердің жағдайларына байланысты дене шынықтыру және сауықтыру жұмысының жүйесін жасауды қажет етеді
5. **Эстетикалық тәрбие** эстетикалық талғамы жоғары, мәдениетті, ізгілікті, сезімтал, өнер сүйгіш етіп қалыптастырудың маңызы ерекше.
6. **Экологиялық тәрбие** – оқушыларда табиғатқа, қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарауды, оны қорғауға даярлықтарын қалыптастыру.

ДИДАКТИКА

Дидактика ғылым ретінде төмендегідей мәселелерді қарастырады:

- ▶ • Не үшін оқытамыз (оқыту мен білім берудің мақсаты)?
- ▶ • Кімді оқытамыз (оқыту субъектілері)?
- ▶ Оқытудың қандай стратегиялары тиімді (оқыту принциптері)?
- ▶ • Неге оқытамыз (білім беру, оқыту мазмұны)?
- ▶ • Оқытуды қалай ұйымдастырамыз (оқытуды ұйымдастыру формасы)?
- ▶ • Оқытуға қандай құралдар қажет (оқулықтар, оқу құралдары, компьютерлік бағдарламалар, дидактикалық бағдарламалар және т.б.)?
- ▶ • Оқыту нәтижесінде неге қол жеткіземіз (оқыту нәтижелерін сипаттайтын көрсеткіштер мен өлшемдер)?
- ▶ • Оқыту нәтижелерін қалай бақылауға және бағалауға болады (оқыту нәтижелерін бақылау, бағалау әдістері)?

- ▶ **Дидактика** (грек тілінен ауд. Didaktikas – зерттеу бойынша, didasko – зерттеуші) – балаларды және үлкендерді оқытудың міндеттері мен мазмұның ашатын, білімді, іскерлікті және дағдыны меңгеру процесін суреттейтін, оқытуды ұйымдастыру ұстанымдарын, әдістерін және формаларын сипаттайтын, оқыту мен білім беру мәселелерін жасайтын педагогиканың құрамдас бөлігін құрайды.
- ▶ Маңызды дидактикалық теориялар мен тұжырымдамалар қатарына жататындар: танымдық тұжырымдамаларды дамыту тұжырымдамасы (Г.И.Щукина т.б.), дамыта оқу тұжырымдамасы (Л.В.Занков, т.б.), проблемалық оқыту тұжырымдамасы (М.И.Махмутов т.б.), ақыл-ой әрекетін кезеңді қалыптастыру теориясы (В.В.Давидов т.б.), оқу процесін тиімдендіру теориясы (Ю.К.Бабанский т.б.), оқушылардың танымдық іс-әрекетін белсендіру теориясы (Т.И.Шамова т.б.), оқыту әдістерінің теориясы (М.И.Махмутов, В.Л.Онищук т.б.)

ОҚЫТУ ПРОЦЕСІНІҢ ЗАҢДЫЛЫҚТАРЫ:

- ▶ 1. Оқытудың мақсаттары, мазмұны, сапасы мен әдіс-тәсілдері қоғам талабына, мүмкіндіктеріне, педагогика ғылымының даму деңгейіне тәуелді.
- ▶ 2. Білім беру, тәрбиелеу және дамыту өзара байланысты.
- ▶ 3. Оқушының таным белсенділігі артқан сайын, оқыту сапасы жоғарылайды.
- ▶ 4. Оқытудың тиімділігі кері байланысқа, қайталауға, түзету іс-әрекеттеріне тәуелді.
- ▶ 5. Әрбір тұлғаның жас және дара ерекшеліктеріне байланысты таным әрекеттерін ұйымдастыру.
- ▶ 6. Оқытудың мақсаттары, мазмұны, сапасы мен әдіс-тәсілдерінің өзгеріп, жаңарып, толықтырылуы.

ОҚЫТУДЫҢ ПРИНЦИПТЕРІ

- ▶ Ғылымилық принципі - ғылымның негізін құрайтын нақты сол ғылым туралы ақиқат қалыптасады.
- ▶ Жүйелілік пен бірізділік принципі -білімнің меңгерілуі үшін тәртіпке келтірілген және білім жүйесіне біртіндеп енгізілген болу қажет.
- ▶ Теория мен тәжірибенің байланыстылығы принципі –оқытудың сапасы мен тиімділігін тәжірибе көрсетеді, анықтайды, теория мен тәжірибе байланысы оқу мазмұнына, әдістеріне, түрлеріне тәуелді.
- ▶ Саналылық пен белсенділік принципі - білімді саналылық пен белсене қабылдап, оның өмір мен практикамен байланысын тереңдету, оқылатын факторлармен құбылыстардың мәнін түсіну болады.
- ▶ Көрнекілік принципі - нақты дидактикалық құбылыстарды сезінуі.
- ▶ Беріктілік принципі - оқушылардың білім мазмұның меңгеруі мен танымдық дамуын қамтамасыз етеді.

САБАҚ – МЕКТЕПТЕ ОҚЫТУДЫҢ НЕГІЗГІ ФОРМАСЫ

► **Сабақ** – бұл бір-бірімен өзара байланысқан тұтас жүйе, мақсат, оқу материалын ашу кезеңі. Сабақ құрылымындағы басты элементтердің бірі – жалпы дидактикалық мақсат.

► Оны үшке бөлуге болады:

► а) білім (білім, білік, дағды) жүйесін қалыптастыру

► ә) даму – оқушылардың өз бетімен танымын ынталандыру, олардың дидактикалық ойлауын шығармашылық қабілетін дамыту

► б) тәрбие – ғылыми дүниетанымын, құнды құлықтық қасиеттерін, өмірге орайлық көзқарасын қалыптастыру.

► **Сабақ түрлері:**

1. Аралас сабақтар.
2. Жаңа материалды меңгеру.
3. Жаңа білімдер мен іскерлікті қалыптастыру.
4. Білімдерді нығайту сабағы.
5. Білімді жүйелеп, қорытындылау сабақтары.
6. Білімді практикалық тұрғыдан қолдану.
7. Білімді түзетіп, бақылап отыру.

ОҚЫТУДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

- ▶ **Білім беру технологиясы** білім беру стандартында және мемлекеттік бағдарламаларда ұсынылған білім беру әрекетін жүйелі ұйымдастырудың тәсілін, оның жалпы мақсаттық және мазмұндық бағыттарын, ұйымдастыру құрылымы мен формасын түсіндіреді.
- ▶ **Педагогикалық технология** білім беру технологиясын жүзеге асырумен түсіндіріледі. Оған нақты пәнінен тәуелді емес, оқу-тәрбие процесін жүзеге асыратын заңдылықтар жатады. Педагогикалық технология ғылым мен практиканың басқа да салаларында кеңінен таралған, әр түрлі арнайы технологияларды, жаңа ақпараттық технологиялар, электрондық және т.б. ендіреді.
- ▶ **Оқыту технологиясы** педагогикалық технология сұрақтарын, тақырыптарын, затын нақты меңгеруге жол ашады.

ОҚЫТУ ӘДІСТЕРІ

Ю.К.Бабанский оқыту әдістерін үлкен үш топқа бөледі:

- а) оқытудың сөздік әдісі: (әңгіме, оқыту лекциясы, сұхбат);
- ▶ б) оқытудың көрнектілік әдісі: иллюстрациялау әдісі (презентациялар, бейне, аудио құралдар, карталар, суреттер т.б.), демонстрациялау әдісі (құралдармен жұмыс, іс-тәжірибе жасау, техникалық құралдар).
- ▶ в) тәжірибелік оқыту әдісі (жазба, жаттығу, зертханалық жұмыс т.б.);

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

- ▶ 1.Қазақстан Республикасының «Білім туралы» заңы, 2007ж., өзгерістер мен толықтырулар енгізілген 01.01.2019ж.
- ▶ 2.Қоянбаев Ж.Б., Қоянбаев Р.М. Педагогика — Алматы, 2016.
- ▶ 3. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі- Алматы: Дарын, 2014.
- ▶ 4. Әбиев Ж., Бабаев С., Құдиярова А. Педагогика. - Алматы: Дарын, 2016.
- ▶ 5. Педагогика. Оқулық. Абай атындағы Қазақ Ұлттық педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының авторлар ұжымы- Алматы: Pting-S, 2015.
- ▶ 6. 7. Коджаспирова Г.М. Педагогика.- М.: Гардарики, 2015.
- ▶ 8. Пидкасистый П.И. Педагогика.- М.: Высшее образование, 2017.
- ▶ 11. Харламов И.Ф.Педагогика .-М.: Гардарики, 2016.
- ▶ 12. Бабаев С.Б., Оналбек Ж.К. Жалпы педагогика.- Алматы: Заң әдебиеті, 2016.
- ▶ 13. Коджаспирова Г. М. Педагогика в схемах, таблицах и опорных конспектах.- М., 2017.